

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Burchardi VVormaciensis Ecclesiae Episcopi,
Decretorum Libri XX. ex Consiliis, & orthodoxoru[m]
patru[m] Decretis, tum etiam diuersaru[m] nationum
Synodis, ceu loci communes congesti, in quibus ...**

Burchardus <Wormaciensis>

Parisiis, 1549

Liber IIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10722

D. Burchardi

ECCLESIAE VVORMA- ciensis Episcopi, de Sacramento Ba- ptismatis & cōfirmationis, De- cretorum Liber IIII.

ARGVMENTVM LIBRI.

Libro hoc de Baptismo & Confirmatione, de quæ iis quæ
circa hæc obseruanda sunt, tractatur.

Quid sit Baptismus. Cap. I.

Baptismus Græcè, Latinè tinctio interpreta-
tur. Quod idcirco tinctio dicitur, quia ibi ho-
mo spiritu gratiæ in melius mutatur, & lon-
gè aliud quàm erat efficitur, baptizatus in
nomine patris, & filii, & spiritus sancti. Si-

cut in tribus testibus stat omne verbum, ita hoc sacramen-
tum confirmat ternarius numerus nominum diuinorum, id
est, patris, & filii, & spiritus sancti.

Ut præter Pascha & Pentecosten nisi morte periclitan-
tibus pabismus non fiat. Cap. II.

Vnde quia manifestissimè patet, baptizadis in Ecclesia
electis hæc duo tempora, id est, Pascha & Pentecosten
esse legitima, dilectionem vestram monemus, vt nullos al-
ios dies huic obseruantia misceatis. Quia si sunt alia quo-
que festa quibus multa in honorem Dei reuerentia debeat-
ur, principalis tamen & maximi sacramenti custodienda
nobis est mystica & rationalis exemplatio, non interdi-
cta licentia, qua in baptismo tribuendo quolibet tempore
periclitantibus subueniatur. Ita enim ad has duas festiuita-
tes connexas sibimet atque cognatas, incolumium & pa-
cis securitate degentiam libera vota deferimus, vt in mor-
tis periculo, in obsidionis discrimine, in persequutionis an-

Ex decr.
Fabia. pa-
pe, cap. 5

Ex epist.
Leon. pa-
pe, cap. 11

gustis, in timore naufragij, nullo tempore hoc veræ salutis
singulare præsidium cuiquam denegemus.

*Quo tempore baptisma celebrandum sit, & vt qui ba-
ptizantur non infideles sed fideles inueniantur.*

Caput III.

*Ex decr. Victoris papæ, fra-
tribus per Alexan-
driam con-
stitutis, cap. 2.* **I**N paschali verò tempore & Pentecoste baptisma ce-
lebrandum est catholicum, sed tamen si necesse fuerit, in
mortalis periculum ingruerit, gentiles ad fidem venientes
quoquo loco, vel momento, vbicunq; euenerit, siue in ter-
ra, siue in mari, siue in fontibus tantum Christianæ con-
fessione credulitatis clarificata baptizantur. Ipsi quoque, qui
in baptismo polliciti sunt, summopere est attendendum,
ut infideles sed fideles inueniantur. Ipsi verò qui infideles
nota asperguntur, infames efficiuntur, atque inter fideles
minimè reputantur.

De duobus temporibus baptismatis.

Caput IIII.

Ex decr. Gelasii papæ, c. 10 **B**aptizandi sibi quicquam passim quocunque tempo-
re nullam credat inesse fiduciam, præter Paschale festi-
& Pentecostes venerabile sacramentum, excepto dumtaxat
grauissimi languoris incurfu, in quo verendum est,
morbi crescente periculo, sine remedio salutari fortiter
agrotans exitio præuentus abscedat.

Item quo tempore baptismus fieri debeat. Cap. V.

Ex decr. Syrici papæ, ca. 2. **S**equitur de diuersis baptizandorum, prout vnicuique
libitum fuerit, improbabilis & emendanda consuetudo
quæ à nostris sacerdotibus, quòd commoti dicuntur,
non ratione autoritatis alicuius, sed sola temeritate præsumitur,
vt passim ac liberè natalitijs Christi, seu appo-
stolorum, seu martyrum festiuitatibus innumeræ, vt asseris, plebes baptismi mysterium
sequantur, cum hoc sibi priuilegium & apud nos, & apud
omnes Ecclesias, dominicum specialiter cum Pentecoste
suo Pascha defendat.

De eadem re. Cap. VI.

*Ex cõcil. apud Cõ-
pendium, cap. 3.* **V**T extra statuta tempora canonum, id est, in Pascha
& Pentecoste, baptisma non celebretur: quia factum
non est hoc modis omnibus, nisi aliquod periculum imminuerit,
fieri prohibent, intantum vt etiam eos qui alio tempore

porē baptizantur. à gradibus Ecclesiasticis abstineant, nec ad clerum admittantur.

De eadem ro. Cap. VII.

Sacroſancti baptis̄mi ſacramentum, non niſi in Paſchali Feſtiuitate, & Pentecoſte vnusquisque fidelium nouerit eſſe præbendum: exceptis hiſ quibus mortis periculo urgente, ne in æternum pereat, talibus oportet remediis ſubuenire.

Ex cõcil. Vnorma- cic. ca. 10

Vt viginti dies ante baptiſmum ad purgationem exorcismi, catechumeni veniant.

Cap. VIII.

Hoc omnimodis præcipimus, & antiqui canones præcipiunt, vt ante baptiſmum viginti dies ad purgationem exorcismi catechumeni veniant, & in illis viginti diebus iuxta canonicum præceptũ, & erudiantur & conſecrentur.

Ex cõcil. Braggar cap. 3.

Quod omnes ad batiſmum venientes quinta feria maioris hebdomadæ, fidem episcopo vel presbytero reddere debeant.

Cap. IX.

Quod oporteat eos qui ad baptiſma veniunt fidem diſcere, & quinta feria ſeptimane maioris episcopo aut presbyteris reddere.

Ex cõcil. Laodicẽſi cap. 46.

Vt omnes baptizandi prius ſint exorcizandi

Cap. X

Illud etiam quod circa baptizandos in vniuerſo mundo ſancta Eccleſia vniformiter agit, non ocioſo contemplantur intuitu, cum ſiue paruuli, ſiue ad regenerationis veniunt ſacramentum, non prius fontem vitæ adeant, quàm & exufflationibus clericorum ſpiritus ab eis immundus abigatur, vt tunc verè appareat, quomodo princeps huius mundi mittatur foras.

Ex dere. Celeſt. pap. Gal- liarum e- piſ. miſſis cap. 12.

Vt baptizandi nomine dato à carne & vino ſe abſtineant.

Cap. XI.

Baptizandi nomen ſuum dent ſub abſtinentia vini & carniũ, ac manus impoſitione crebro examinent baptiſmum.

Ex cõcil. Cartha. cap. 85.

Quod neophyti à lautioribus cibis aliquod tempus, & à coniugiis ſe abſtinere debeant.

Cap. XII.

Neophyti aliquandiu à lautioribus epulis, & ſpectaculis, vel coniugibus abſtineant.

Ex eodẽ cap. 87.

Vt omnis presbyter vas baptismale habeat.

Cap. XIII.

Ex cōcil. Meldēsi. cap. 7. **O**Mnis presbyter qui fontem lapideum habere nequit, uerit, vas conueniens ad hoc solummodo baptizandi officium habeat, quod extra Ecclesiam non deportetur, sed militariter ad corporale lauandū, & ad pallas altaris praeparata habeantur, in quibus nihil aliud fiat.

Vt nullus presbyter nisi in ciuitatibus baptizare praesumat, excepta causa infirmitatis.

Caput XIII.

Ex eodē, cap. 48. **N**emo presbyterorum baptizare praesumat, nisi in ciuitatibus atque temporibus constitutis, nisi causa necessitudinis, vel certae necessitatis, & loca illa auctoritate & priuilegia debita retineant.

Qualiter ei qui fidelis existere uoluerit, baptismum sit tribuendum. Cap. XV.

Ex decr. Clemētis papae. cū. etis fidelibus misis, ca. 62. **S**I quis ergo fidelis uoluerit existere, & desiderat baptizari, ex uis prioribus malis de reliquo pro bonis actibus hāeres bonorum caelestium ex gestis propriis fiat. Accedat ad sacerdotem suum, & ipsi det nomen suum, atque ab eodem audiat mysteria regni caelorum. Leuiniis frequentibus orationem impendat, ac semetipsum in omnibus probet, ut mens iam consummando, in die festo possit baptizari. Baptizetur unusquisque in aquis perennibus nomine trinitatis beatitudinis inuocato super se, perunctus primo oleo per orationem sanctificato, ut ita demum per haec consecratus possit percipere locum cum sanctis.

De martyribus qui sine baptismo martyrium susceperunt.

Caput XVI.

Ex dictis August. **C**Athecumenum quauis in bonis operibus defunctam vitam habere non credimus, excepto duntaxat, si in martyrii sacramenta compleantur. Baptizatus confiteatur fidem suam coram sacerdote, & interrogatus respondeat. Hoc idem martyr coram persecutore facit, qui & confiteatur fidem, & interrogatus respondet. Ille post confessionem aspergitur martyrio, vel uero aspergitur sanguine, vel tingitur igne. Ille manus impositione pontificis accipit spiritum sanctum. Hic habitaculum efficitur spiritus sancti, non est ipse qui loquitur, sed spiritus qui in illo loquitur. Ille communicat Eucharistiae in commemoratione mor-

domini: hic ipsi Christo commoritur. Ille cōfiteatur se mū-
di actibus renunciaturum, hīc ipse renunciauit vitæ. Illi
omnia peccata remittuntur, isti extinguuntur.

*Quod catechumenis sacramentum in Pascha dari
non debeat. Cap. XVII.*

Item placuit, vt per sollemnissimos Paschales dies sa- *Ex cōcil.*
cramentum catechumenis non detur, ni solum salis, *Cartha-*
quia si fideles per illos dies sacramentum non mutāt, nec *gi. cap. 5.*
catechumenos oportet mutare.

De catechumenis à baptisterio remouendis.

Cap. XVIII.

Ad baptisterium catechumeni nunquam admittendi *Ex cōcil.*
sunt, nisi ipsi baptizentur. *Arausi-*

De catechumenis segregandis, & informandis. co, ca. 17

Cap. XIX.

A fidelium benedictione catechumeni, etiā inter do- *Ex eadē,*
mesticos ordines, in quantum caueri potest, segregā- *cap. 18.*
di, informandique sunt, vt se & signandos, vel benedicen-
dos semotim offerant.

De catechumenis peccantibus. Cap. XX.

Catechumenus, si ingrediatur Ecclesiam, & in ordine *Ex cōcil.*
ceorum, qui instruuntur, assistat, hic autem deprehen- *neocesa.*
sus fuerit peccans, siquidem genu flectit, audiat, vt nō de- *cap. 6.*
linquat vltorius. Si verò & audiens peccauerit, expellatur.

*De illis qui nuper sunt baptizati, quod promoueri
non debeant. Cap. XXI.*

De his qui nuper sunt illuminati baptismate, quod eos *Ex cōcil.*
in sacerdotali non conueniat ordine promoueri. *Laodiēsi,*

*De presbyteris, si in trinitate iuxta præceptum domini
non baptizauerint. Cap. XXII. cap. 3.*

Si quis episcopus aut presbyter iuxta præceptum domi *Ex cano-*
ni non baptizauerit in nomine patris, & filii, & spiri- *ne aposto-*
tus sancti, sed in tribus sine initio principiis, aut in tribus *lo.*
filiis, aut in tribus paracletis abiiciatur.

De eadem re. Cap. XXIII.

Si quis episcopus aut presbyter, non trinam merfionem *Ex eadē.*
vnius mysterii celebrauerit, sed semel mergit in bap-
tismate, quod dari videtur in morte domini, deponatur: Nō
enim dixit dominus: In morte mea baptizate, sed: Euntes

q

docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine patris
& filii, & spiritus sancti.

Quod in baptismo, & in confirmatione, si necesse fuerit, vnus patrinus possit esse. Cap. XXIII.

Ex decr. Ygini pa **I**N catechumeno, & in baptismo, & in confirmatione vnus pater potest fieri, si necessitas cogit: non est tamen consuetudo Romana, sed per singula singuli suscipiunt.

Vt vnus patrinus, vel patrina ad suscipiendum infantem accedat. Cap. XXV.

Ex decr. Leons pa **V**T non plures ad suscipiendum de baptismo infantem accedant, quam vnus, siue vir, siue mulier. In confirmationibus quoque id ipsum fiat.

S. Medardum. *Vt ille qui non est baptizatus, vel confirmatus, a baptismo nullum recipiat. Cap. XXVI.*

Ex concil. Mogunt. **I**N baptismo vel in chrismate non potest alium suscipere in filiū ipse qui non est baptizatus, vel confirmatus. *cap. 2.* *Vt nullus patrinus fiat, nisi recte credat. Cap. XXVII.*

Ex concil. Parisiensi, **V**T nemo a sacro fonte aliquem suscipiat, nisi Orationem dominicam & Symbolum, iuxta suam linguam & intellectum teneat, & coram presbytero decantet, & intelligant omnes pactum, quod cum Deo pepigerunt.

Vt presbyteri a patrinis requirant, si Symbolum teneant. Cap. XXVIII.

Ex concil. Vvomar- **A**nnuncient presbyteri, vt neque viri, neque foeminae de sacro fonte filiolos, vel filiolas suscipiant, nisi memoriter Symbolum, & Orationem dominicam tenuerint. *cien. 4. cap. 1.* *De Symbolo octo dies ante Pascha publice in omnibus Ecclesiis recitando. Cap. XXIX.*

Ex concil. Agathensi. **S**ymbolum etiam placuit ab omnibus Ecclesiis vnicuique id est, octo dies ante dominicam resurrectionem, publice in Ecclesia competentibus tradi.

De gentilibus infirmis, si baptismum desiderat. Caput XXX.

Ex eodem concilio, **G**entiles, si in infirmitate desiderauerint sibi manum imponi, si fuerint ex aliqua parte honesta vita, placuit eis manum imponi, & fieri Christianos.

De grauidis baptizanda. Cap. XXXI.

Ex concil. Neocæsariensi. **G**rauidam oportet baptizari, quando voluerit. Nam enim in hoc quæ parit nascetū comunicat, propterea quod vniuscuiusque propositū in confessione declaratum.

De paruulis infirmis baptizandis. Cap. XXXII.

DE paruulis verò, qui nuper materno vtero æditi sunt, placuit cõstitui, vt si infirmi, vt assolet, fuerint, & lac maternum non appetunt. etiam eadem die qua nati sunt, si oblati fuerint, baptizentur.

Ex cõcil. Haberge rüda. ca. 5.

De illis qui in ægritudine baptizentur. Cap. XXXIII.

SI quis ergo in ægritudine fuerit baptizatus, presbyter ordinari nõ debet, Nõ enim fides illius est volütaria, sed ex necessitate descendit, nisi fortè postea ipsius studium, & fides huius probabilis videtur, aut hominum raritas cogit.

Ex cõcil. Neocasa, cap. 12.

De illis qui paruulos recentes negant esse baptizandos. Cap. XXXIIII.

ITEM placuit, vt quicumque paruulos recentes ab vterinis matrum baptizandos negat, aut dicit, in remissionem quidem peccatorum eos non baptizari sed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quòd lauacro regenerationis expietur, vnde sit consequens, vt in eis forma baptismatis in remissionem peccatorum nõ vera, sed falsa intelligatur, anathema sit, quoniam non aliter intelligendum est quòd ait Apostolus: Per vnum hominem peccatum intrauit, in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines pertransiit. in quo omnes peccauerunt, nisi quemadmodum Ecclesia catholica vbique diffusa semper intellexit. Propter hanc enim regulam fidei, etiam paruuli, qui nihil peccatorum in seipsis adhuc cõmittere potuerunt, ideo in peccatorũ remissionẽ veraciter baptizantur, vt in eis regeneratione mundetur, quòd generatione traxerũt.

Ex cõcil. Africa no, ca. 66.

De infirmis baptizatis. Cap. XXXV.

QUOD oporteat eos qui in ægritudine percipiunt baptismum, postquam cõualuerint fidem perdiscere, & scire cuius muneris participes facti sint.

Ex cõcil. Laodien. cap. 47.

De ægrotantibus, si baptismum desiderant, & post obmutescunt. Cap. XXXVI.

VT ægrotantes, si pro se respondere non possunt, quã volütatis eorum testimonium sui, qui periculo proprio adfuere dixerint, baptizentur, & vt scenicis atque hystrionibus, cæterisque huiusmodi personis reconciliatio non negetur.

Ex cõcil. Africa no, ca. 12.

De mortuis non baptizandis. Cap. XXXVII.

Ex cōcil.
Cartha-
gi. cap. 6. **C**Auendum est, ne mortuos etiam baptizari posse
trum infirmitas credat, quibus nec Eucharistiam do-
re animaduertat.

De subito obmutescente, si testes habuerit,
baptizando. Cap. XXXVIII.

Ex cōcil.
Arusi-
co, ca. 11. **S**ubito obmutescens, prout statutū est, baptizari, & pe-
nitentiam accipere potest, si voluntatis praterite
stimonium aliorū verbis habet, aut præsentes in suo mu-

De his qui apud hæreticos baptizantur in nomine
sanctæ trinitatis. Cap. XXXIX.

Ex cōcil.
Rotoma.
cap. 3. **B**aptisma vnum est, sed in Ecclesia catholica, cuius
membra effecti sumus, vbi vna fides est, vbi in nomi-
ne patris, & filii, & spiritus sancti datur. Et ideo qui apud
illos hæreticos baptizati sunt, qui in sanctæ trinitatis
fessione baptizant, & veniunt ad nos, recipiantur quidem
quasi baptizati, ne sanctæ trinitatis inuocatio, vel confes-
sio annulletur, sed doceantur integrè, & instruantur se-
cundum sanctæ trinitatis, & mysterio quod in sancta Ecclesia
netur: & si consentiunt credere, vel adquiescunt confite-
purgatæ fidei integritate, firmentur manus impositione.
Si verò paruuli sunt hebetes, qui doctrinam non capiunt,
respondeant pro illis, qui eos offerunt iuxta morem bap-
tizandi, & ita interrogentur, vt sciant quid respondere de-
beant, & sic manus impositionem accipiant.

De eadem re. Cap. XL.

Ex cōcil.
Vvorma-
ciē. ca. 5. **Q**uicumque baptizatus fuerit ab hæreticis in nomine
patris, & filii, & spiritus sancti, nullo modo rebap-
tizari debet, sed per solam manus impositionem
purgandus est.

Vt baptismus in trinitate susceptus non
iteretur. Cap. XLI.

Ex cōcil.
Cartha-
gi. cap. 1. **V**T baptismum in trinitate susceptum non iteretur.
go si vobis placet, consideremus primum titulum
rebaptizatis, & sanctitatem vestram postulo, vt mentis
stræ placita producat ad descendentem in aquam, &
interrogatum in trinitate secundum Euangelii fidem

apostolorum doctrinam, & confessum bonam conscientiam in Deum de resurrectione Iesu Christi, liceat iterum interrogari in eadem fide, & in aqua iterum tingi? Vniuersi episcopi dixerunt, absit, absit: illicitam esse sancimus rebaptizationem, & satis esse alienum à sincera fide, & à catholica disciplina.

De illis qui nesciunt qua fide baptizati sunt.

Cap. XLII.

Hautem de quibus scripsisti, qui se baptizatos sciunt, sed cuius fidei fuerint, qui eos baptizauerunt se nescire profitentur, quoniam quolibet modo formam baptismatis acceperunt, baptizandi non sunt, sed per manus impositionem, virtutē spiritus sancti, quam ab hæreticis accipere non potuerunt, catholicis copulandi sunt.

Ex decr. Leonis papæ episcopi per Siciliam constitutus missis, ca. 29

De presbytero, qui grammaticam ignorabat,

& tamen in Trinitate baptizabat.

Caput XLIII.

Virgilius & Sedonius religiosi viri apud Bauariorum prouinciam degentes, suis nos literis visunt, per quas intinuerunt, quod tua reuerenda fraternitas iniungeret eis Christianos denuò baptizare. Quod audientes, nimis sumus conturbati, & in admirationem quandā incidimus, si haberetur, vt dictum est. Retulerunt quippe, quod fuerit in eadem prouincia sacerdos, qui Latinam linguam penitus ignorabat, & dum baptizaret, nesciens Latini eloquii infringere linguam diceret: Baptizo te in nomine patris, & filii, & spiritus sancti, ac per hoc tua reuerenda fraternitas considerauit rebaptizare. Sed sanctissime frater, si ille qui baptizauit, non errorem introducens, aut hæresim, sed pro solā ignorantia Romanæ loquutionis infringendo linguam, vt præfati sumus, baptizans dixisset, non possumus consentire, vt denuò baptizentur: quia quod tu bene compertum habetis, sancta fraternitas, quicumque baptizatus fuerit ab hæreticis in nomine patris, & filii, & spiritus sancti, nullo modo rebaptizari debet, sed per solam manus impositionem purgari debet. Nam sanctissime frater, scita est, vt nobis relatum est, non amplius à te illis prædicetur aliquid huiusmodi, sed vt sancti patres docent & prædicant, tua sanctitas studeat conseruare.

Ex epist. zacharie papæ ad Bonfacium Mogunt. archiepiscopum.

Q iij

De illis qui aliquam habent dubitationem baptismatis, ut rebaptizentur. Cap. XLIII.

Ex decr. Leonis papae, ad Rusticum Narbonensem episcopum missis, ca. 27. **S**I nulla existat indicia inter propinquos aut familiares, nulla inter clericos, aut vicinos, quibus hi de quaeritur baptizati fuisse doceantur, agendum est ut sciantur, ne manifeste pereant. In quibus quod non videtur gestum, ratio non finit ut videatur iteratum, autem possunt meminisse quod ad Ecclesiam venientes cum parentibus suis, possunt recordari an quod eorum parentibus dabatur acceperint. Sed si hoc etiam ab ipsa memoria alienum est, conferendum eis videtur, quod certum esse nescitur, quia non temeritas interuenit praesertim, ubi est diligentia pietatis.

De infantibus si certos testes habere non possunt, eos non esse baptizatos. Cap. XLV.

Ex concilio Africano, no. ca. 39. **I**tem placuit de infantibus quoties non inueniantur certissimi testes qui eos baptizatos esse sine dubitatione testentur, neque ipsi sunt per artem, de tradendo sacramentis idonei respondere, absque ulla scrupulose esse baptizandos, ne ista trepidatio eos faciat sacramentorum purgatione priuari. Hinc enim legati Martini fratres nostros consuluerunt, quia multos tales a barbaris redimunt.

De presbyteris per quorum negligentiam sine baptismo aliquis mortuus fuerit. Cap. XLVI.

Ex decr. Sixti papae, cap. 5. **P**erpendant presbyteri quanti discriminis sit animarum innocentium per eorum negligentiam a regno caelorum excludit. Si enim gaudium est in caelo super vno peccatore poenitentiam agente, quid putas, quanta ira & indignatio super illum erit, qui per suam negligentiam in paradisi innocentibus claudit? Et ideo presbyteri summa diligentia caueant, ne animas pro quibus sanguis Christus effusus est, per suam incuriam a caelesti beatitudine separent, sed si, quod absit, euenerit, graui poenitentia iuncta vitam suam se submittat, per cuius euenerit neglectum.

Ut nullus presbyter in propria prouincia, vel in alia, quam infirmo baptismum denegare praesumat.

Ex decr. Martini papae, ca. 3. **Capitulum XLVII.**

Quicumque presbyter in propria prouincia aut in alia, vel ubicumque inuentus fuerit, commedatum fuerit

firmum baptizare noluerit, vel pro intentione itineris, vel de aliqua excusatione, & sic sine baptismo moritur, deponatur.

De illis qui denuo baptizati sunt. Cap. XLVIII.

His verò, de quibus similiter dilectio tua nos credidit consulendos, qui ad iterandum baptismum vel metu coacti, vel errore traducti sunt, & nunc se contra catholica fidei sacramentum egisse cognoscunt, ea est custodienda moderatio, qua in societatem nostram non nisi per pœnitentiæ remedium, & per impositionem episcopalis manus, communionis recipiant Vnitatem. Tempora autem pœnitentiæ habita moderatione tuo constituenda iudicio, prout conuerforum animos inspexeris esse deuotos, pariterque etiam habentes ætatis senilis intuitum, & periculorum quorumque aut ægritudinum respicientes necessitates. In quibus si quis ita grauerit, vt dum adhuc pœnitet, de salute ipsius desperetur, oportet ei per sacerdotalem sollicitudinem cõmunionis gratia subueniri.

Ex decr. Leonis papa, ad Nicetã episcopum Aquiliensem, cap. 47.

De hoc si paruulus ægrotans ad quemlibet presbyterorum baptismi gratia defertur. Cap. XLIX.

Si paruulus ægrotans ad quemlibet presbyterorum baptismi gratia de cuiuslibet parochia allatus fuerit, ei baptismi sacramentum non denegetur. Si quis hoc munus petenti concedere detrectauerit, & ille paruulus absque baptismatis, gratia mortuus fuerit, nouerit ille se, qui eum non baptizauit, pro eius anima rationem redditurum, & apud synodum acerrime corrigendum.

Ex decr. Eugenij papa, ca. 6.

De illis qui bis vel ter cõfirmati vel baptizati sunt. Cap. L.

Dictum nobis est, quod quidam de plebe bis, aut ter, ab episcopis ignorantibus tamen eisdem episcopis confirmantur. Nnde nobis visum est, eandem cõfirmationem, sicut nec baptismum, iterari minimè debere: quia bis vel amplius baptizatos aut confirmatos, non seculo sed soli domino sub habitu regulari vel clericali religiosissimè famulari decretum est.

Ex conc. Teraco nensi, ca. 6.

De illis qui bis ignorantes baptizati sunt. Cap. LI.

Qui bis ignorantes baptizati sunt non indigent pro eo pœnitere, nisi quod secundum canones non possunt ordinari, nisi magna aliqua necessitas cogat. Qui autem non ignari iterum baptizati sunt,

Ex pœnitenti. Theodo. cap. 14.

Q iij

quasi iterum Christum crucifixerint, septem annos poeniteant, quartam, & sextam feriam, & tres Quadragesimas poeniteant. Si pro vitio aliquo fuerit, similiter. Si pro auiditia putauerint, tribus annis similiter poeniteant.

De paruulorum animabus, qui sine baptismo moriuntur. Cap. LII.

Ex epist. Grego. papa scripta Secundo sermo Dei recluso. **I**N extremo verò epistolæ requisisti quid eis respondendum sit, qui dilectionem tuam de paruulorum animabus requirunt, qui sine gratia baptismatis moriuntur, & quædam sententias: si corpus originali tenetur culpa, unde anima quæ à Deo datur rea erit, quæ adhuc in actuali delicto non sensit corpori? Sed hac de re dulcissima mihi tua charitas sciat, quia de origine animæ inter sanctos patres inquisitio non parua versata est, sed vtrum ipsa ab Adâ descenderit, an certè singulis detur, incertum remansit eamque in hac vita insolubiliter falsi sunt esse questionem. Grauis est enim quæstio, nec valet ab homine comprehendi: quia si de Adâ substantia anima cum carne nascitur, quor non etiam cum carne moritur? Si vero cum carne quæ ab Adam prolata est, obligata peccato tenetur. Sed quum hoc sit, incertum non est, quia si sacra baptismatis gratia fuerit renatus homo, omnis anima originalis peccati vinculis est obstricta. Hinc est scriptum est: Non est mundus in conspectu eius, & vnus diei infans super terram. Hinc Dauid ait: Iniquitatibus conceptus sum, & in delictis peperit mater mea. Hinc ipsa Veritas dicit: Nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu sancto, non intrabit in regnum celorum. Hinc Paulus apostolus ait: Sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes viuificabuntur. Quis ergo infans qui nihil peccauit in conspectu omnipotentis Dei esse non valet mundus, quor Psalmista ex legitimo coniugio prolatus, in iniquitate conceptus est? Quis nisi quia qui mundatus aqua baptismatis non fuerit mundus non est? Quor in Adam omnes homo moritur, si originalis peccati vinculis non tenetur? Sed quia genus humanum in parente primo velut in radice putruit, auitatem erexit in ramis, & inde omnis homo cum peccato nascitur, unde primus homo permanere voluit in pe-

cato. De his autem subtilius ac latius loqui debueram, sed dum me & curarum tumultus præmunt, & harum portio ut laxaretur importunus extitit, unde multa debui, pauca locutus sum.

De energumenis baptizatis. Cap. LIII.

Energumeni baptizati de purgatione sua curantes, si se sollicitudini clericorum tradunt, monitisque obtemperant, omnimodis communicent, sacramenti ipsius virtute vel muniendi ab incurso dæmonis quo infestantur, vel purgandi, quorum iam ostenditur vitæ purgatio.

De energumenis & catechumenis baptizandis.

Caput LIII.

Energumenis & catechumenis in quantum vel necessitas exegerit, vel opportunitas permisserit, de baptismo consulendum.

De rebaptizatis. Cap. LV.

Cum rebaptizatis fideles religiosi nec in cibo participant.

De presbytero qui rectè baptizatum denuò baptizauerit, & non rectè baptizatum ab hæreticis non baptizauerit. Cap. LVI.

Episcopus aut presbyter si eum qui secundum veritatem habuerit baptismum denuò baptizauerit, aut si pollutum ab impiis, & non rectè baptizatum non baptizauerit, deponatur, tanquam deridens crucem & mortem domini, nec sacerdotes veros à falsis sacerdotibus iure discernens.

Ut diaconi suam mensuram custodiant. Cap. LVII.

Diacones quoque propriam constituimus seruare mensuram, nec ultra tenorem paternis canonibus deputatum, quippiam tentare permittimus: nihil eorum suo ministerio penitus applicare, quæ primis ordinibus propria decreuit antiquitas. Absque episcopo & presbytero baptizare non audeant, nisi prædictis fortassis officii longius constitutis, necessitas extrema compellat, quod & laicis Christianis facere plerumque conceditur.

Ex cõcil. Arausico, cap. 13.

Ex eodẽ cap. 14.

Ex cõcil. Euerdësi, cap. 14.

Ex cõcil. Lugdunẽ, cap. 47.

Ex decre. Gelasii papa. ca. 7.

De inordinato si quasi ordinatus baptizare presumpserit. Cap. LVIII.

Ex decr. Hormisdæ papa, cap. 4. **S**I quis baptizat, aut aliquid diuinum officium exercit per temeritatem non ordinatus, abiiciatur ab ecclesia, & nunquam ordinetur.

Vt presbyteri populum admoncant vt suos infantulos ad confirmationem episcopo presentent.

Caput LIX.

Ex cõcil. Vvorma- cië, ca. 2. **A**Nnuncient presbyteri populis, vt quam citantur presentari faciant. Quod si neglexerint, & presbyteri populus canonicis disciplinis subiaceant.

Vt omnes perfectæ ætatis, ieiuni ad confirmationem veniant. Cap. LX.

Ex cõcil. Aureliã, cap. 5. **V**T ieiuni ad confirmationem veniant perfecte ætatis, & moneantur confessiones facere prius, vt maius donum sancti spiritus valeant accipere, & quia non Christianus, nisi confirmatione episcopali ritus christatus.

De duobus sacramentis, id est, baptismo & manus impositione. Cap. LXI.

Melchior papa Hispaniarum episcopis hæc scribit, ca. 6. **D**E his verò super quibus rogastis vos informatus est, vtrum maius esset sacramentum manus impositionis episcoporum, aut baptismus, scitote vtrunquod magnum esse sacramentum. Et sicut vnum à maioribus perficitur, à summis pontificibus quod à minoribus perficitur potest, ita & maiori veneratione venerandum & reuerendum est. Sed ita coniuncta sunt hæc duo sacramenta, vt inuicem nisi morte praueniẽte nullatenus possint separari, & vnum sine altero ritè perfici non potest.

Vt omnes Christiani ad confirmationem festinent. Cap. LXII.

Ex concilio Vvorma, cap. 6. **V**T ad prædicationem & confirmationem episcoporum omnes deuote conueniant, eique fideliter ministrent, & obediant.

Item de manus impositione. Cap. LXIII.

Eusebius papa fratribus per- **M**ANUS quoque impositionis sacramentum magis reuerentia tenendum est, quod ab aliis perficitur potest, nisi à summis sacerdotibus. Nec tempore ap-

rum ab aliis quàm ab ipsis apostolis legitur, aut sciatur per-
actum esse: neque ab aliis, sicut iam dictum est, quam ab il-
lis qui eorum locum tenent vnquam perfici potest aut fieri
debet. Nam si aliter præsumptum fuerit, irritum habeatur
& vacuum, nec inter Ecclesiastica vnquam reputabitur sa-
cramenta.

Item de confirmatione. Cap. LXIII.

Præcipimus vt ad accipiendum per manus impositio-
nem pontificis spiritus sancti donum, soicitè & deuo-
tè omnes concurrant, & episcopo suo ea quæ necessaria sunt
fideliter ministrent, eique ab omnibus & per omnia obe-
diatur.

Campa-
niam ex
Tusciam
constituis
scribit.

Ex cõcil.
Moguti,
cap. 5.

Quod omnes fideles accepto baptismo chrisma perci-
pere debeant. Cap. LXV.

Quod oporteat eos qui baptizantur post lauachrum
chrisma cœleste percipere, & regni Christi partici-
pes inueniri.

Ex cõcil.
Laodicēsi
cap. 48.

vt omnes venati fonte baptismatis, donum sancti spiri-
tus per manus impositionem accipere debeant.

Caput LXVI.

Omnes enim fideles per manus impositionem episco-
porum, post baptismum accipere debet spiritum sanctum,
vt pleni Christiani inueniantur. Dei, quia quum spiritus. De
spiritu sancto accipimus vt spirituales efficiamur: quia anima-
lis homo non percipit ea quæ sunt spiritus sanctus infunditur,
cor fidele ad prudentiam, ad constantiam dilatur. De spiritu
sancto accipimus, vt sapiamus inter bonum & malum discernere,
iusta diligere, iniusta respicere, vt inuidiam ac superbia repug-
nemus, vt luxuria, ac diuersis inlecebris, & fordis indignis-
que cupiditatibus resistamus. De spiritu sancto accipimus,
vt amore & gloriæ ardore succenti erigere à terrenis men-
tem ad superna & ad diuina valeamus.

Ex epist.
Anteri
pap. c. 15

vt episcopi non nisi ieiuni confirmationes faciant, exce-
pta causa infirmitatis Cap. LXVII.

Vt episcopi non nisi ieiuni per impositionem manuum
spiritum sanctum tradant exceptis infirmis, & morte
periclitantibus. Sicut aurem duobus temporibus, Pascha vi-
delicet & Penthe: oste, à ieiuniis celebrari debet baptismus,
ita etiam traditionem sancti spiritus à ieiuniis pontificibus
conuenit celebrari.

Ex cõcil.
Meldēsi,
cap. 6.

Vt episcopis in campo, si necesse sit, liceat confirmare, melius est autem in Ecclesia, aut in atrio Ecclesie. Cap. LXVIII.

Ex cōcil. Remensi, cap. 10.

Episcopo liceat in campo, si necesse sit, confirmare.

Vt à solis episcopis baptizati sint consignandi. Caput LXIX.

Ex decr. Innocēti pap. Decētio episc. missis. cap. 3.

DE consignandis verò infantibus manifestum est, ab alio quàm ab episcopo fieri licere, nam presbyteri licet sint secundi sacerdotes, pōtificatus tamen apicem habent. Hoc autem pontificibus solis deberi, ut vel cognant, vel paraclerum spiritum tradant, non solum in consuetudo Ecclesiastica demonstrat, verum illa lectio Actuum apostolorum, quæ asserit Petrum & Ioannem esse directores, quos iam baptizatis tradant spiritum sanctum. Nam presbyteris seu extra episcopum seu præsente episcopo cum baptizant, chrismate baptizatos ungere licet, sed quod ab episcopo fuerit consecratum, non tamen frontem ex eo oleo signare, quòd solis debetur episcopis, cum tradant spiritum paraclerum.

Vt presbyteri baptizatos in frontibus chrismate signare non audeant. Cap. LXX.

Ex rege Greg. ad Ianuariū episcop. Caralitanū, c. 200. Ex epist. Gelasii pa. ca. 5.

Presbyteri baptizatos infantes signare in frontibus chrismate nō præsument, sed presbyteri baptizatos signant in pectore, ut episcopi postmodum confirmant in fronte. *De presbyteris qui pro baptismate precia requirent. Cap. LXXI.*

Baptizandis consignandisque fidelibus precia præfigant, nec illationibus quibuslibet impostis extortare cupiant renascentes: quoniam quòd gratis accepimus, gratis dare mandamur. Et ideo nihil à prædictis presbyteris exigere moliantur, quo vel paupertate cogente deterriti, vel indignatione reuocati, redēptionis suæ causas adiret sperant, certum habentes, quòd qui prohibita deprehensum fuerint admisisse, vel commissa non potius sua sponte contulerint, periculum subituri proprii sint honoris.

De presbyteris qui veteri chrismate baptizare præsumunt. Cap. LXXII.

Ex cōcil. Lugdun. cap. 3.

Si quis de alio chrismate, quàm de illo nouo quòd proprie episcopi largitione vel concessione accepit, baptizaverit, ipse in atriis Ecclesie non fiat.

nisi preoccupante morte tentauerit, pro temeritatis ausu ipse in se suæ damnationis protulisse sententiam manifestatur.

Ut presbyter in sua plebe sine chrismate ire non debeat. Cap. LXXIII.

Nillum presbyterorū in plebe sibi commissa sine chrismate vnquam debere progredi: quia inter nos placuit semel in baptisate chrismani. De eo autem qui in baptisate quacunque necessitate faciente non chrismatu fuerit, in confirmatione sacerdotis perficietur.

Ex cōcil. Vasensi, cap. 5.

De presbytero qui se deprehenderit non esse baptizatum. Cap. LXXIII.

Siquis presbyter ordinatus deprehenderit se non esse baptizatum, baptizetur & ordinetur iterum, & omnes quos prius baptizauit.

Ex cōcil. apud Cōpendium, cap. 5.

De presbyteris quomodo in cœna domini de chrismate, de oleo sanctificato, de oleo infirmorum facere debeant. Cap. LXXV.

Vt presbyter in cœna domini ampullas tres secum deferat, vnā ad chrisma, alteram ad oleum ad catechumenos inungendos, tertiam ad infirmos iuxta sententiam apostolicam, vt quando quis infirmatur inducat presbyteros Ecclesiæ, &c.

Ex cōcil. Meldensi cap. 1.

De eadem re. Cap. LXXVI.

Presbyteri qui diocesanas Ecclesias regunt, non à quibuslibet episcopis, sed à suo, nec per iuniorem clericum, sed per seipso, aut per illum qui eiusdem ordinis sit, ante Paschæ solennitatem chrisma petant.

Ex cōcil. apud Valentias, cap. 2.

De eadem re. Cap. LXXVII.

Vt nemo episcoporū, vel quilibet minister Ecclesiasticus, propter sacrum chrisma aliquid muneris accipiat, neque denarios, vel quælibet munuscula, quæ per ministros episcoporum, à presbyteris inordinabiliter exiguntur.

Ex cōcil. Meldēsi, cap. 5.

De eadem re. Cap. LXXVIII.

Per singula territoria presbyteri vel ministri ab episcopis nõ prout libitum fuerit à vicinioribus, sed à suis propriis per annos singulos petant chrisma, appropin-

Ex cōcil. Vasensi, cap. 10.

quante solennitate Pascali, nec per quemcunque alium quam per seipfos, aut per vicarios eiusdem ordinis: quod inhonorum est: inferioribus summa committi. Optimum autem est, ut ipse suscipiat, qui in tradendo vsurus est.

De presbyteris qui pro accipiendo chrismate ad ciuitates venire solent.

Caput LXXIX.

Ex cōcil. Meldēsi. cap. 6. **D**E presbyteris, qui accipiendi chrismatis gratia ad ciuitates in cœna domini venire solliciti erant, sanctum est, ut de his qui longè positi sunt, de octo vel decem ab archidiacono eligatur, qui acceptum chrisma sibi & sociis diligenter perferat. Hi verò qui non longius à ciuitate quàm quatuor aut quinque milibus habitant, more solito ad accipiendum chrisma per se veniant. Discendi vero gratia, alio non Quadragesimali tempore ad ciuitatem conuocentur, propter plebes sibi commissas.

De chrismate quòd semper sub sera esse debeat.

Cap. LXXX.

Ex cōcil. Turonē. cap. 3. **P**raterea & illud omnimodis obseruandum est, ut factum chrisma, & oleum consecratum semper sub sera sit, ne illud vnde Christo incorporamur, & vnde omnes fidei sanctificatur, vnde reges & sacerdotes inunguntur, aliquando infidelis, aut immundus tangat, aut aliquis perfidus ad diuini iudicium subuertendum surripiat, quòd experimento didicimus.

De Iudæis quomodo ante baptismum examinari debeant. *Cap. LXXXI.*

Ex cōcil. Agatēsi cap. 35. **I**udæi quorum perfidia frequenter ad fomitem redierunt, legem catholicam venire voluerint, octo menses inter techumeno: Ecclesiæ limen introeant, & si pura fide veniunt, tunc demum baptismatis gratiam mereantur. Quòd si casu aliquo periculum infirmitatis intra præscriptum tempus incurrerint, & desperati fuerint, baptizentur.

De Iudæis vt nullus eis vim ad credendum debeat inferre. *Cap. LXXXII.*

Ex cōcil. Tolerā. cap. 57. **D**E Iudæis autem hoc præcepit sancta synodus. nempe deinceps ad credendum vim inferre. Cui enim Deus miseretur, & quem vult indurat. Nō enim tales in salutem saluandi sunt sed volentes, vt integra sit forma iustitiæ. Si autem homo propria arbitrij voluntate serpenti obedierit

petiit, sic vocante se gratia Dei propriae mentis conuersio-
ne homo quisque credendo saluatur. Ergo non vi, sed libera
arbitrij facultate, vt conuertantur saluandi sunt, non potius
impellendi. Qui autem iam pridem ad Christianitatem co-
acti sunt, sicut factum est temporibus religiosissimi princi-
pis Sisenandi, quia iam constat eos sacramentis diuinis af-
fociatos, & baptismi gratiam suscepisse, & chrismate vn-
ctos esse, & corporis domini & sanguinis ex it se partici-
pes oportet vt fidem etiam quam vi vel necessitate suscepe-
runt, tenere cogantur, ne nomen domini blasphemetur, fi-
desque quam susceperunt, vilis ac contemptibilis habeatur.

*Vt Iudaeorum filii baptizati ab eorum consortio se-
parari debeant. Cap. LXXXIII.*

Iudaeorum filios vel filias baptizatos, ne parentum vltra *Ex eod. 5*
involuantur erroribus ab eorum consortio separari de- *cap. 60.*
cernimus, deputatos aut monasteriis, aut Christianis viris,
aut mulieribus Deum timentibus, vt sub eorum conuersa-
tione cultum fidei discant, atque in melius constituti, tam
in moribus quam in fide proficiant.

*Vt nulla communio sit Hebraeis ad fidem Chri-
stianam translatis, cum aliis nondum ba-
ptizatis. Cap. LXXXIII.*

Saepe malorum consortia etiam bonos corrumpunt, quan- *Ex eod. 5*
to magis eos qui ad vitia proni sunt? Nulla igitur vltra *cap. 62.*
communio sit Hebraeis ad fidem Christianam translatis,
cum his qui adhuc in veteri ritu consistunt, ne fortè eorum
participatione subuertantur. Quicumque igitur amodo ex
his qui baptizati sunt infidelium consortia non vitauerint,
& hi Christianis donentur, & illi publicis caedibus depu-
tentur.

De Iudaeis qui apostatauerint. Cap. LXXXV.

Perique qui ex Iudaeis dudum ad Christianam fidem pro- *Ex eodē*
mori sunt, nunc blasphemantes Christum, non solum *cōcilio. 5.*
Iudaicos ritus perpetrasse noscuntur, sed etiam & ab omi- *cap. 59.*
nandas circuncisiones exercere noscuntur. De quibus, con-
sultu pissimi ac religiosissimi domini nostri Sisenandi re-
gis, hoc sanctum decreuit conciliū, vt huiusmodi transgres-
sores pontificali autoritate correcti, ad cultū Christiani do-

gmatís reuocentur, vt quos voluntas propria non emendat, animaduersio sacerdotalis coerceat. Eos autem qui circumciderunt, si filij eorũ sunt, à parentũ consortio parètur, si serui, pro iniuria corporis sui libertati tradantur.

De seruis Iudæorum. Cap. LXXXVI.

Ex eodẽ. 13. ca. 9. **I**tem vt si Iudæorum serui necdum conuersi ad Christianitatem gratiam conuolauerint, libertati donentur.

De mancipiis Iudæorum quæ ad baptismum confugiunt. Cap. LXXXVII.

Ex concil. apud Aruernen. cap. 30. **L**icet prioribus canonibus iam fuerit definitum, vt mancipiis paganis quæ apud Iudæos sunt si ad Christianitatem confugerint, & baptismum petierint, etiam ad quoscumque Christianos refugerint, taxato, & oblato à liberis iusto precio ab eorum dominio liberentur: idcirco statuimus hoc, vt tam iusta constitutio, ab omnibus catholicis obseruetur.

Item de mancipiis Iudæorum, aut Christianis, aut ad fidem Christianam venire desiderantibus.

Caput LXXXVIII.

Ex concil. Matiscẽ. cap. 16. **P**ræsenti concilio Deo autore sancimus, vt nullus Christianus mancipium Iudæo deinceps seruiat, sed si quis pro quolibet bono mancipio duodecim solidis, si mancipium quicumque Christianorum, seu ad ingenitum, seu ad seruitium licentiam habeat redimendum, Christianum fieri desiderat & non permittitur, similiter faciat: quia nefas est, vt quod Christus dominus sanguine sui effusione redemit, blasphemum Christianæ religionis in vinculis tenere. Quòd si ad quiescere his quæ statutum est quicumque Iudæus noluerit, quàm diu ad pecuniam constitutam venire distulerit, liceat mancipium ipsum Christianis vbicumque voluerit habitare.

De illis qui de hæresi ad fidem venire desiderant. Caput LXXXIX.

Ex concil. Aralatẽ. cap. 9. **S**i ad Ecclesiam aliquis de hæresi venerit, interrogatus de Symbolo, & si viderint eum in patre, & filio, & spiritu sancto esse baptizatum, manus ei tantum imponantur, vt accipiat spiritum sanctum.

De Iudæis, si Christianum mancipium circum-
ciderint. Cap. XC.

SI quis Iudæorum Christianum mancipium, vel cuiuslibet sectæ alterius, emerit & circumciderit, à Iudæi ipsius potestate sublatuſ in libertate permaneat.

Ex cõcil. apud Theogonis vilam habitato, ca. 4.

Quid sanctus Gregorius de Iudæis præceperit. Cap. XCI.

Ioseph præsentium lator Iudæus, insinuauit nobis de loco quodam, in quo ad celebrandas festiuitates suas Iudæi in Terracinenſi castro consistentes, conuenire cõsueuerant, quod tua eos fraternitas expulisset, & in aliũ locũ pro colendis similiter festiuitatibus suis, te quoque noscẽte, & consentiente migrauerint, & nunc de eodem loco, etiam expelli se denuo conqueruntur. Quod si ita est, volumus tua fraternitas ab huiusmodi se querela suspendat, & loco quem, sicut prædiximus, cum tua conscientia quo congregentur, adepti sunt, eos, sicut mos fuit, ibidẽ liceat conuenire. Hos enim, qui à Christiana religione discordant, mansuerudine, benignitate admonendo, suadendo, ad vnitatem fidei necesse est congregare, ne quos dulcedo prædicationis, & præuētus futuri iudicis terror ad credendum inuitare poterat, minis & terroribus repellantur. Oportet ergo, vt ad audiẽdum de te verbum Dei benignẽ conueniant, quàm austeritate quæ supra modum extenditur, expauescant.

Ex reg. Greg. ad Ioannem Terracinensem episcopum.

De illis baptizatis, qui pro periculo mortis à diaconibus baptizati fuerint. Cap. XCII.

SI quis diaconus regens plebem, sine episcopo vel presbytero, aliquos pro periculo mortis baptizauerit, episcopus eos per benedictionem & cõfirmationem perficere debet. Quod si antè de seculo recesserit, sub fide qua quisque credit, poterit esse iustus.

Ex cõcil. Turonico cap. 3.

De illis qui presbyteros cogunt denarios pro balsamo dare. Cap. XCIII.

Quidam fratres dixerũt consuetudinis antiquæ fuisse in eorũ Ecclesiis, vt pro balsamo emendo ad christificandum, siue pro luminaribus Ecclesię concinnandis, binos vel quaternos denarios presbyteri darent. Vnde omnes vno consensu statuimus, vt sicut pro dedicandis basilicis, & dandis ordinibus nihil accipiẽdum est, ita

Ex cõcil. Cauallõ, cap. 5.

R

etiã pro balsamo, siue luminarib⁹ emedis nihil prescribitur
 chrisma accepturi dent. Episcopi itaq; de Ecclesiasticis
 tibus balsamũ emãt, & luminaria singuli in Ecclesiasticis

De chrisomatis panno. Cap. XCIII.

Ex cõcil. **S**I quis voluerit chrisomatis pannum iterũ linire, & la
 apud Bel alium baptizatum mittere, non est absurdum.
 uacũ, cap. 8. Quod catechumeni cum baptizatis manducare
 non debeant. Cap. XCV.

Ex cõcil. **C**Atechumeni manducare non debent cum baptizatis,
 Mogũti. tis, neque osculum eis dare, quantò minus gentilibus.
 cap. 5. De scrutinio faciendo. Cap. XCVI.

Ex cõcil. **D**E scrutinio faciendo decreuimus, vt in episcopio
 Romano, vbi conuentus est populi, & cleri, & possibilitate
 cap. 15. mittit, ibi celebretur.

De ministerio baptismatis. Cap. XCVII.

Ex cõcil. **B**aptisterii & catechumenorum ventilata est ratio
 Mogũti. cerdotes plenius intelligant qualiter condignis
 cap. 9. nibus efficiant Christianum.

Quod bigamus vocetur, qui ante baptismum vxorem,
 aliam post baptismum habuit. Cap. XCVIII.

Ex decr. **D**Einde ponitur, nõ dici oportere bigamum, cum
 Innocẽtij catechumenus habuerit, atque amiserit vxorem,
 papa, ca. baptismum fuerit aliam sortitus, eãque primam
 52. quã nouo homini copulata sit: quia illud coniugium
 baptismi sacramentum cum ceteris criminibus sit
 tum, Quod cum de vna vtiq; dicitur, certi, si
 fuerit in veteri positus homine vxores, erit ei quã
 ptimum quarta est, sic interpretantibus prima. Vt
 æquẽ nomen accipiet, quã quarto ducta est loco. Quod
 istud non videat contra Apostoli esse præceptum,
 Vnius vxoris virum oportere fieri sacerdotẽ: Sed
 tur, quòd in baptismo totũ, quicquid in veteri homine
 stum est, sit solutum. Dicite mihi, cum pace vestra
 crimina tantũ dimittuntur in baptismo? An &
 secundum domini præcepta, ac Dei instituta complerentur?
 Vxorem ducere crimen est, aut non est crimen? Si

est, ergo, præfata venia dixerim, erit author in culpa, qui ut crimina committerentur, in paradiso cum ipse eos iungeret, benedixit. Si verò non est crimen, quia quod Deus iunxit, nefas sit crimen appellari, & Salomon addidit: etenim à deo præparatur viro vxor, quomodo creditur inter crimina esse dimissum, quod Deo authore legitur cõsummatum? Quid de talium filiis percensetur? Nunquid non erunt admittendi in hæreditatis consortio, qui ex ea suscepti sunt, quæ ante baptismum fuit vxor? Eruntque appellandi, vel naturales, vel spurii, quia non est legitimum matrimonium, nisi illud, ut vobis videtur, quod post baptismum assumitur? Ipse dominus cum interrogarerur à Iudæis, si liceret dimittere vxorem, atque exponeret fieri non debere, addidit: Quod verò Deus coniunxit, homo nõ separet. Ac ne de his loquutus esse credatur, quæ post baptismum sortiuntur, meminerint hoc, & à Iudæis esse interrogatum, & Iudæis esse responsum. Quæ verò & sollicitus quero, si vna eademque sit vxor eius, qui antè catechumenus, postea sit fidelis, filiosque ex ea, quum esset catechumenus, susceperit, ac postea alios cum fidelis, vtrum sint fratres appellandi, an non? Habeant postea defuncto patre cum cæteris herciscundæ hæreditatis consortium, quibus filiorum nomen regeneratio spiritalis creditur abstulisse? Quod quum ita sentire, atque iudicare absurdum est, quæ malum ratio est hoc defendi, & vacua magis opinione iactari, quàm aliqua autoritate roborari, quum nõ possit inter peccata deputari, quod lex præcepit, & Deus coniunxit? Nunquid si quis catechumenus virtutibus studuerit, humilitatem sequutus fuerit, patientiam tenuerit, eleemosynas fecerit, morti destinatos qualibet ratione eripuerit, adulteria exhorruerit, castitatem tenuerit, quero, si hæc quum factus fuerit, fidelis amittit, quia per baptismum totum, quod vetus homo gesserit, putatur auferri: Aspiciamus gentilem hominem Cornelium orationibus atque eleemosynis reuelatione, Petrumque ipsum vidisse. Nunquid per baptismum hæc illi ablata sunt propter quæ ei baptisma esse concessum videtur? Si ita creditur mihi credite nõ modicum erratur: quia quicquid bene gestum fuerit, & secundum præcepta legalia custoditum non potest facientibus deperire. Nuptiarum ergo copu-

la, quia Dei mandato perficitur, nō potest dici peccatum
& quod peccatum non est, solui inter peccata omnino
di non debet, eritque integrum aestimare, aboleri nō po-
prioris nomen vxoris, quum non dimissum sit pro pec-
to, quod ex Dei sit voluntate completum.

*De episcopis & presbyteris, & diaconibus
rebaptizatis. Cap. XCIX.*

*Ex decr.
Felicis pa-
pa, ca. 1.*

Communis dolor & generalis est gemitus, quod in
Africam rebaptizatos etiam episcopos, presbyteros
diaconosque cognouimus. Quæ res sine dubio ad vni-
quoque peruenit notitiam sanctitatis, qualiter in Afri-
nis regionibus astutia diaboli seuerit in populum Chri-
stianum, atque in id multiplici deceptione proruperit
non modò vulgus incautū, sed ipsos quoque in mortis pro-
funda demerserit sacerdotes, nullus non orbis in gentibus
nulla terra nesciuit. Vnde in grādi mœrore positi, discerere
lare non possumus. pereuntium atque à nobis exigentium
discrimen animarum. Quapropter competens adhibenda
est talibus medela vulneribus, ne immatura curandis
cilitas, mortifera captis peste nihil proffit, sed segnitudo
etata perniciēs reatu nō legitimæ curationis inuoluntate
riter faucios & medentes. In primis itaque venientibus
vos, & remedium postulantis sollicitè discutienda est pro-
fessio, & persona decepti, vt medela possit congruenter adhi-
beri: & qui satisfactorius Deo per pœnitentiā rebaptiza-
tum se legitimè doluerit, vtrum ad hoc facinus concu-
rit, an impulsus accesserit, requiratur, sciens quod se de-
piat ipse qui fallit, nihilque per nostram facilitatem in
bunali excelsō iudicio derogari, cui illa sunt rata, & gra-
pia, quæ vera, quæ iusta sunt. Et aliter necessitatis, aliter
tractanda est ratio voluntatis. Deterior est autem casus
illius, qui fortè precio sollicitat⁹ est, vt periret. Nihil enim
intentatum relinquit inimicus. Cui ne de sua liceat quæ-
dere captura, succurrendum est irretitis, & contere-
venantis est laqueus, vt insuaticim lamentantibus sapienter
tam iustitiæ moderatione, quàm compunctione pietatis
ad aulam quam reliquerant, sit ingressus. Nec pudeat
san, aut pigeat, in dictis ieiuniorum, gemituumque tempore
ribus obedire, aut aliis obseruatiæ salubrioris obtentio-
re præceptis: quia humilibus datur gratia, nō superbis.

ergo ruinae suae dolore prostratus, quisquis in Christo fieri
 querit erectus. Et per dispensationis nostrae ministerium,
 quod vestra sequi convenit charitate, nec alicui fas est, vel
 velle, vel posse transcendere, causas eius, qui contra aposto-
 licam doctrinam, ad iterationem se nimis infaustam baptismatis
 dedit, vel eius qui aliquibus argumentis excusandum cal-
 lidè proprium putaverit esse consensum, sacerdotali vigore
 & humanitate tractemus, ut in eis fides, quae nisi est una,
 iam nulla est, adiutorio domini iudicis ad salutem, sine nostrae
 properationis offensione, reparetur: quia quum peccato-
 ris a nobis satisfactio protrahitur, non praeter nostram laudem
 atque latitiam, mens eius ad veniam purgatio inuenitur. Et
 ideo memineritis hanc super his nos habere sententiam, ut
 servata discretionem peccantium, non eadem cuncti qui lapsi
 sunt, lance pensentur: quoniam maioris castigationis est
 exigendus versus, cui domus domini commissa fuerit disciplina.
 Ut ergo ab Ecclesiae summatibus inchoemus, eos quos epi-
 scopos, presbyteros, vel diaconos fuisse constiterit, & seu
 optantes forsitan, seu coactos lauacri illius unice, saluta-
 risque claruit fecisse iacturam, & Christum, quem non solum
 dono regenerationis, verum etiam gratia praeccepti honoris
 induerant, exuisse, quum constet neminem ad secundam tin-
 ctionem venire potuisse, nisi se palam Christianum negaverit,
 & professus fuerit esse pagani, quod quum generaliter
 sit in omnibus execrandum, multo magis in episcopis,
 presbyteris, & diaconibus auditu saltem dictumque probatur
 horridum: sed quia idem dominus, atque Saluator clementissimus
 est, & neminem vult perire, usque ad exitus sui diem in poenitentia,
 si respiscunt, iacere conveniet, nec orationi non
 modo fidelium, sed ne catechumenorum quidem omnimodis
 interesse. Quibus communio laica in morte redhibenda est.
 Quam rem diligentius explorare vel facere pro baptismo
 sacerdotis cura debet. De clericis autem, & monachis, aut
 puellis Dei, aut secularibus servari praecipimus hunc tenorem,
 quem Nicæna synodus circa eos qui lapsi sunt, vel fue-
 runt, servandum esse constituit, ut scilicet, qui nulla neces-
 sitate, nullius rei timore atque periculo, se ut rebaptizarentur
 haereticis impiè dederunt: si tamen eos ex corde poeniteat,
 tribus annis inter audientes sint. Septem vero annis
 subiaceant inter poenitentes manibus sacerdotum: duobus

etiam ad oblationes modis omnibus nō finantur, sed
 tummodo popularibus in oratione sociantur, nec
 datur Deo colla submittere, qui eum non timuit, ab
 re. Quod si, utpote mortales, intra metas præscripte
 ris cœperit vitæ finis vrgere, subueniendum est impo
 ti, & seu ab episcopo, qui pœnitentiã dederit, seu
 qui tamẽ datã esse probauerit, aut similiter à presby
 viaticum abeunti de seculo non negetur. Pueris autem
 bus quòd adhuc inuestes sunt, à puritate vocabulũ
 clericis, seu laicis, aut etiam similibus puellis, quibus
 rãtia suffragatur ætatis, aliquandiu sub manus imposi
 ne detentis, reddẽda cõmunio est, nec eorũ expectã
 nitentiã quos excipit à cõercitione censura. Quod et
 bis proinde constitutũ, ne hi quibus in terreni labe
 gij, plus minusve restat ad vitã, dum adhuc in pœnitentiã
 sunt, pœnitenda fortẽ cõmittant. Quòd si ante præ
 pœnitentiã tempus, despectus à medicis, aut euidenter
 mortis pressus indiciis, recepta quisquã cõmunio
 tia conualescit, seruemus in eo quod Nicæni canones
 dinauerũt, vt habeatur inter illos, qui in oratione so
 municant, donec impleatur spaciũ tẽporis eidẽ præ
 tum. Nec catechumenos nostros, qui sub tali profectũ
 baptizati sunt, præterimus: quia nō est causa dissimulã
 cut ijdem sancti canones ordinarũt, eius qui quolibet
 do Christũ, quem semel cõfessus est, abiuraret. Tribu
 nis inter audientes sint, & postea cum catechumenis
 mittantur orare, per manus impositionẽ, cõmuniõ
 tholicã gratiã recepturi, exceptis sanẽ tantũmodo
 pis, presbyteris, diaconibus, quibus solo mortis suã
 re reconciliandũ esse iam diximus: cãteros, id est, heret
 ricos, siue monachos, seu laicos, sexus vtriusque per
 quos violentiã & periculis coactos, iterationẽ bap
 tis subiisse constiterit, vel qui aliquo cõmento, huius
 cinoris piaculis dixerint non teneri, in pœnitentiã
 ennium durare decernimus, & per manus impositiõ
 societate recipi sacramenti, illo per omnia custod
 ex his vnquam, qui in qualibet ætate alibi quã in
 sia catholica, aut baptizati, aut rebaptizati sunt, ad
 siasticam militiã prorsus permittantur accedere. Quod
 satis esse debet, quòd in catholicorũ numerum suã

pi, quoniam de suo ordine & cōmunionē videbitur ferre iudicium, quisquis hoc violarit antistitum: vel qui non remouerit eum quē ex his ad ministerium clericale obrepisse cognouerit, Curandum verò maximè, & omni cautela est prouidendum ne quis fratrum coepiscoporumq; nostrorum, aut etiam presbyterorum in alterius ciuitate, vel diocesi pœnitentem, vel sub manu positum sacerdotis, aut eum qui conciliatum se esse dixerit, sine episcopi vel presbyteri testimonio & literis, aut in parochia presbyter, aut episcopus in ciuitate, suscipiat. Quòd aliqua dissimulatione neglectum, culpam tangit etiam clericorum, qui in locis in quibus hoc minus curatum fuerit commorantur. His itaque ritè dispositis, & ad Ecclesiarum uestrarum noticiam, nostra deliberatione perlatis, parere vos conuenit. Quibus licet ad animarum reparationem nihil deesse videatur, tamen si cui noui aliquid, & quod prætere nos potuit fuerit reuelatum, secundum beatum Paulum apostolum tacente priore fidenter insinuet: quia spiritus sanctus ubi vult spirat, maximè cum sua causa tractatur. Nec nos pigebit audire, & si qua sunt omissa non arrogàter abnuere, sed rationabiliter ordinare. Datū Idum Martiarum die, Dynamio, & Sibidio quartum consulibus.

De eo qui per ignorantiam ordinatur antequam baptizetur. Cap. C.

SI quis per ignorantiam ordinatur antequam baptizetur, debent ab eo baptizati baptizari, & ipse non ordinetur, sed Romanus potifex iudicat non hominem qui baptizat, sed spiritum Dei sub ministrare gratiam baptismi, licet paganus sit qui baptizat.

De illis qui gratiam sancti spiritus vendere conantur.

Caput C I.

DICTUM est solere in quibusdam locis pro perceptione chrismatis nummos dari: solere quoque pro baptismi & communionē. Hoc symoniacæ hæresis semen detestata est sancta synodus, & anathematizauit, & vt de cetero nec pro ordinatione, nec pro chrismate, vel baptismi, vel pro balsamo, nec pro sepultura, vel communionē, quicquam exigatur: sed gratis dona Christi, gratuita dispensatione donentur.

Finis Libri Quarti.

R iiij.

Ex dictis S. Isidori episcopi.

Ex conc. Triburē. cui inter fuit rex Arnolphus, cap. 22.